

ДОДАТКОВІ ОЧЕРЕВИННІ ЗВ'ЯЗКИ ПІДПЕЧІНКОВОЇ СУМКИ

Ю.Т.Ахтемійчук, Ю.Я.Войтів, О.М.Слободян

Кафедра топографічної анатомії та оперативної хірургії (зав. – проф. Ю.Т.Ахтемійчук)
Буковинської державної медичної академії

Гепатобіліарна ділянка – частий об'єкт оперативних втручань як у дорослих [1, 2], так і дітей [3]. Чи не кожна така операція передбачає мобілізацію складових структур малого сальника та компонентів воріт печінки [4-7]. Тому запити хірургічної гепатології спонукають дослідників до всебічного вивчення хірургічної анатомії очеревинних утворень [8].

У поодиноких джерелах [9] наводяться дані про додаткові зв'язки в межах гепатобіліарної ділянки, які можуть змінювати типову анатомію органів верхнього поверху черевної порожнини і створюють певні технічні труднощі під час оперативних втручань.

Під час макроскопічного дослідження підпечінкової сумки у 72 трупів плодів і новонароджених людини у 25 випадках (34%) нами виявлені додаткові очеревинні зв'язки: у 5-місячних плодів – 3 (з 12), у плодів 6-7 місяців – 7 (з 20), 8-10 місяців – 11 (з 30), у новонароджених – 4 (з 10). На підставі одержаних даних можна виділити такі додаткові зв'язки: 1) міхурово-дванадцятипалу (рис. 1); 2) коротку міхурово-дванадцятипало-ободову; 3) довгу міхурово-дванадцятипало-ободову (рис. 2); 4) печінково-ободову.

Міхурово-дванадцятипала і міхурово-дванадцятипало-ободові зв'язки починаються від шийки та тіла жовчного міхура. В одному випадку подібна зв'язка починалася від дна жовчного міхура, при цьому вона мала виражену судинну сітку. Печінково-ободова зв'язка, простягаючись лівіше жовчного міхура, повністю закриває ворота печінки. Міхурово-дванадцятипало-ободові зв'язки беруть участь в утворенні малого сальника, розширюючи його вправо.

За наявності короткої міхурово-дванадцятипало-ободової зв'язки спостерігається атипівість положення і синтопії жовчного

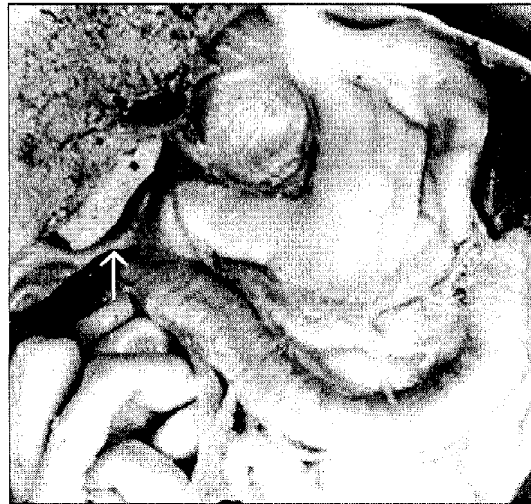

Рис. 1. Міхурово-дванадцятипала зв'язка (стрілка) у плода 188 мм тім'яно-куприкової довжини. Макропрепарат.

Рис. 2. Довга міхурово-дванадцятипало-ободова зв'язка (стрілка) у плода 290 мм тім'яно-куприкової довжини (печінка зміщена вгору). Макропрепарат.

міхура та ободової кишки. Внаслідок цього значно обмежується доступ до правої частини малого сальника і верхньої половини дванадцятипалої кишки, оскільки до них щільно прилягають тіло жовчного міхура та Л-подібна петля ободової кишки.

Отже, під час діагностичних обстежень і хірургічних втручань у гепатобіліарній хірургії варто враховувати наявність додаткових очеревинних зв'язок у підпечінковій сумці, які можуть змінювати топографію органів та обмежувати оперативні доступи.

Література

1. Гепатобилиарная хирургия: Руководство для врачей / Под ред. Н.А.Майстренко, А.П.Нечая. – СПб.: Спец. лит-ра, 1999. – 286 с.
2. Дяченко В.В. Многофакторный анализ результатов открытого и эндобилиарного хирургического вмешательства у больных с обтурационной желтухой, обусловленной дистальной обструкцией желчевыводящих путей // Кліні. хірургія. – 2002. – № 3. – С. 24-28.
3. Дронов А.Ф., Поддубный И.В., Дедов К.А., Залихин Д.В. Лапароскопическая холецистэктомия у детей // Дет. хирургия. – 1998. – № 2. – С. 20-25.
4. Гуца А.Л., Кузнецов Ю.Н. Способ лапароскопической катетеризации пузырного протока // Вестн. хирургии. – 2002. – Т. 161, № 3. – С. 73-74.
5. Емельянов С.П., Феденко В.В., Барсегян А.А. Эндоскопическое удаление слизистой оболочки желчного пузыря после холецистостомии // Вестн. хирургии. – 2001. – Т. 160, № 2. – С. 94-98.
6. Раднаев В.У. Прецизионный терминолатеральный гепатикодуоденоанастомоз при повреждении гепатикохоледоха малого диаметра // Вестн. хирургии. – 1998. – Т. 157, № 3. – С. 92.
7. Шутков Ю.М. Топографо-анатомическое обоснование хирургического лечения стеноза большого дуоденального сосочка или терминального отдела общего желчного протока // Вестн. хирургии. – 1996. – Т. 155, № 2. – С. 27-28.
8. Клиническая анатомия для хирургов, выполняющих лапароскопические и торакоскопические операции: Пер. с англ. / Под ред. Р.Савальджи, Г.Эллиса. – М.: Медицина, 2000. – 360 с.
9. Унгурян В.П. Развитие і становлення топографії компонентів воріт печінки в ранньому періоді онтогенезу людини: Автореф. дис... канд. мед. наук: 14.03.01 / Терноп. держ. мед. акад. ім. І.Я.Горбачевського. – Тернопіль, 1999. – 16 с.

ДОДАТКОВІ ОЧЕРЕВИННІ ЗВ'ЯЗКИ ПІДПЕЧІНКОВОЇ СУМКИ

Ю.Т.Ахтемійчук, Ю.Я.Войтів, О.М.Слободян

Резюме. Додаткові зв'язки підпечінкової сумки виявлено у 34% досліджених трупів плодів та новонароджених людини. Автори розрізняють такі зв'язки: міхурово-дванадцятипала, коротка міхурово-дванадцятипало-ободова, довга міхурово-дванадцятипало-ободова та печінково-ободова.

Ключові слова: підпечінкова сумка, додаткові зв'язки, анатомія.

ADDITIONAL PERITONEAL LIGAMENTS OF THE SUB-HEPATIC BURSA

Ju. T. Akhtemiiuchuk, Yu. Ya. Voitiv, O. M. Slobodian

Abstract. Additional ligaments of the subhepatatics are detected in 34% of human fetal and neonate corpses under study. The authors differentiate such ligaments: vesico-duodenal, short vesico-duodeno-colonic, long vesico-duodeno-colonic and hepato-colonic.

Key words: subhepatic bursa, additional ligaments, anatomy.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Надійшла в редакцію 01.06.2003 р.